

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap, hétfőn és ünnep után is.

Előfizetési árak:

Helyben egy hónapra 1 kor.,
negyedévre 3, fél évre 6,
egész évre 12 kor.
Vidéken: egy hónapra 1 kor.,
20 fill., 1/4 évre 3 kor. 60 fill.,
1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.

Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).

Felelős szerkesztő:

BARTÓK LAJOS.

Kiadótulajdonos:

WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11-13.

— TELEFON. —

Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill.

Hirdetések nonpareille számítással, díjszabás szerint.

Szlávy József halála.

A nemzetnek halottja van. Egyike azoknak, a kik a szabadságharcz nagy küzdelmeiben az utolsó szomorú pillanatig résztvettek s azután az önkényszabta büntetést elszenvették a hazáért.

Visszavonultan a nagy világ zajától, élte utolsó napjait. Betegség gyötörte, hosszas szenvedés testét megtörte s ma délelőtt dőlt ki a legjobbak sorából — Szlávy József.

Oda tekintsen a nemzet arra a ravatalra, melyet Zsitva-Ujfalun állítottak fel.

Nem mindennapi alakja közéletünknek fekszik rajta, hogy elvigyék majd a kriptába, az örök béke és nyugalom helyére.

Oda tekintsen a nemzet s hívja vissza emlékezetébemind azokat a szenvedéseket, harcokat, küzdelmeket, melyeken át kellett haladnunk egy félszázad folyamán, emlékezzék meg azokról a nevekről, a melyeket Klió legújabb történelmünk ércslapjára vésett, ott fogja találni a Szlávy József nevét is.

A kegyelet angyala szárnyal végig az országon, arra int-

vén minden magyart, hogy ne feledkezzék meg a mostani idők sanyarúságai közepette arról, hogy mivel tartozik azoknak a nagy férfiaknak, a kiket a nemzeti eszme, a szabadság szelleme s a jellem ereje tett kiválóvá, a kik az államalkotás és az alkotmányos éra nevezetes korszakában munkás szerepet vittek s föladatuknak mindenkor hazafias lelkiismeretességgel tettek eleget.

Ilyen volt Szlávy József is. Nem azok közé tartozott, a kik önzéstelen és hivalkodóan feltolják magukat, hanem a mikor szükség volt rá, elvállalta súlyos és kuszált viszonyok között a rá bízott nehéz feladatok teljesítését.

Szlávy József nem volt harcias jellem, de mint minden ízében, minden gondolatában, minden tettében jó magyar, szellemi erejének tulsúlyával helyt állott meggyőződéséért, a szenvedélyek viharai elől azonban félrevonult, ezekkel dacolni nem tudott s ez volt a bíráló historikusok szerint egyetlen hibája.

A szenvedélyek viharai dacolni nem tudott, az igaz, de a szenvedélyekre békítően

tudott hatni s hogy ezt a ritka tehetségét miként használta fel az egyházpoltikai küzdelmek idején, az mindannyiunk emlékezetében van.

Egész élete a munka élete volt.

Hosszu politikai pályája alatt sok barátot szerzett magának, kik mindnyájan elismerik az ő nagy érdemeit, melyeket Magyarország politikai konszolidációja körül szerzett magának.

Visszavonulása a közélet teréről négy évvel ezelőtt történt meg, azóta pihené ki egy hosszú élet fáradalmait.

Rövid volt a pihenés ideje s ma ezt a pihenést fölcserélte ama másikkal, a melybe nem hatol a közélet viharának zugása, sem a pártok harci riadója.

Legyen az ő emléke áldott s a nemzet fohásza szálljon föl a Mindenható trónja felé, hogy mennél több ilyen jellemet adjon a küzködő Magyarországnak most és a jövőben, mert ennek az országnak már legközelebb nagy szüksége leszen olyan férfiakra, a kik nagy és nemes tettekre képesek, a kik erkölcsi

mivoltukban sziklaszilárdak, önzetlenek — magyar hazafiak.

Budapest, aug. 8.

Szell Kálmán ischli utja.

Szell Kálmán miniszterelnök, a ki ma reggel Bécsbe megérkezett, a délelőtti folyamán hosszabb beszélgetést folytatott Körber osztrák miniszterelnökkel. A miniszterelnök ma délután Ischlbe utazott, Körber dr. osztrák miniszterelnök ellenben csak a jövő hét első felében fogja a királyi udvart Ischlben meglátogatni.

A „Neue Freie Presse“ mai estilapjában ehhez a hírhez a következő megjegyzést fűzi:

„Abból a körülményből, hogy a két miniszterelnök nem egyidejűleg tartózkodik Ischlben, kitűnik az, hogy a magyar lapok feltevése, mintha Szell Kálmán miniszterelnök jelenlegi bécsi utjához fontos események fűződne, téves. Ez a körülmény kizárja azt, hogy a két vezető államférfiu között döntő fontosságú megbeszélések folytak volna Bécsben.

E tekintetben kritikus terminus gyanánt politikai körökben szeptember közepét emlegetik, a mely alkalommal tárgyalás alapját fogja képezni azon esetleges hatás, a mit az osztrák helyzet a magyar politikára gyakorolhat és a melyről a magyar lapok már mostan oly gyakran megemlékeznek, a mit nem lehet egyébként tekinteni, mint azon koncepcziók előfutárjait, a melyekkel a magyar miniszterelnök a

A „MAGYARSÁG“ TÁRCZÁJA.

A koronaőr életéből.

Zsitva-Ujfalun hunyta le szemét 82 éves korában, Szlávy József koronáőr. Ujabbkori történelmünk e neves alakjának jellemét röviden a vezércikk méltatja. E helyen az elhunyt főúr élete folyásával s egyes kimagaslóbb momentumaival foglalkozunk.

Szlávy József a Deák Ferencz gárdájából való volt. Fényes állásokat töltött be méltóan és eredményteljesen.

Volt államtitkár, volt ressort-miniszter és lett miniszterelnök abban az időben, a mikor a magyar kormányzás ügyeiért a felelősséget elvállalni szinte vakmerőség volt. Ő elvállalta, bele is bukott a vállalatba, de a maga egyéniségét teljes dekorummal hozta ki a Deák-pártnak abból a bomlásából, a melynek a likvidátora azután Bittó

István lett s mely a fuzióval és a Tisza-regime megalapításával végződött.

Lett azután a képviselőház elnöke s ebben a minőségben éppen bámulatos volt. A hogy ott ült az elnöki székekben rendithetetlen nyugalommal, Szilágyi Dezső elnevezte „Dobzse László“-nak. Volt is valami igaz ebben a kedveskedő csufondároskodásban. Szlávy elnöksége alatt soha semmiféle botrány nem történt.

Volt benne elegendő humor, hogy kis incidenseket derűtségbe borítson; de volt elegendő auktoritás is, hogy a nagyobb zivatarok szelét a maga intakt tekintélyével felfogja.

Azután elvitték közös pénzügyminiszternek. Bosznia és Hercegovina mai közjogi rendezése az ő koncepcziója s egyáltalán ő vetette meg annak a rendezésnek az alapját, mely a megszállott tartományokat a monarchiához fűzi.

Majd a magyar főrendiház elnöke lett, ott is megmutatta ama a tulaj-

donságait, melyeket a képviselőházban láttunk. Ugy emlékszünk, 1894-ben, a polgári házasságról szóló törvény tárgyalása alkalmával történt, hogy Vaszary Kolos bibornok-hercegzprimás úgy hitte, hogy a házrenden kívül is szabad szólani. De Szlávy József ugyanazzal a nyugalommal, a melylyel annak idején a képviselőházi tárgyalásokat is vezette, így szólott:

— Kérem, Eminenciád, már szólott, tessék, üljön le.

— És ezt seuki tőle rossz néven nem vette.

Legtöbbet s igazán történelmi jelentőségűt akkor tett, mikor 1867-ben az Andrássy-minisztériumban a belügyi államtitkárságot elvállalta. A belügyminiszter tudvalevőleg báró *Wenckheim* Béla volt, a páratlan gavallér, a ki igazán nagy szolgálatokat tett hazájának azokkal a szimpatiaikkal, melyeket az udvarnál szerzett. A Bach- és Schmerling-féle közigazgatási rendszerből azonban visszamenni a magyar törvényhatósági önkormányzatba, ez a nagy munka

azonban, a mely Sennyeyék provizóriumánál maradt félbe, Szlávyra, az államtitkára maradt s ő ezt a kényes, nehéz feladatot úgy oldotta meg, hogy az ország nem érezte meg a zökkenés terhét. Ezt az érdemét különösen nem szabad elfelejtenünk.

De egy másikat sem. Minisztereink és egyéb államférfiaink közt alig volt egy is, a ki a korona iránt való lojalitás fogalmába úgy belefoglalta volna az őszinteséget, mint ő. Beszélnek egy mondásáról: „Felséged tanácsot kért tőlem, megmondtam. Én nem keresem a felelősséget a továbbiakra nézve, mert felséged tudja, hogy mit csinál.“ Igy beszélt Szlávy 1873-ban egy kritikusi audiencián s átadta a miniszterelnökséget Bittó Istvánnak.

Gondolt tehát nemzetünkkel, vezette országunkat, őrizte koronánkat s biztosította magának azt, hogy áldás és emlékezés legyen a koporsóján.

A magyar király koronája tehát Szlávy József halálával örök nélkül

Kellő pillanatban az osztrák államférfiakkal szemben fel fog lépni.

Ankét a belügyminisztériumban. A „Pol. Ert.” értesítése szerint a közigazgatás reformja tárgyában e hónap közepén nagyszabású szaktanácskozás lesz a belügyminisztériumban, melyen a közigazgatás összes ágazataiból fognak képviselők résztvenni. A tanácskozásokat maga Széll Kálmán belügyminiszter fogja vezetni.

A vármegyék és a jubileum. Somogy vármegyén kívül egy vármegye sem határozta el, hogy részt vegyen a kilencszáz éves jubileumon, mintha csak összehesztéltek volna, hogy még gondolatban sem fogják ünnepelni a nagy királyt, a ki a vármegyei rendszerrel az alkotmányosságot bástyázta körül... Előző magyar dicsőség csufra maradt romladéka, szabadság, dicsőség, ősi jogok sárrá ázott védősáncza: a mai vármegye. Régi fényének emléke megaranyozza kopár jelenét, mint a leáldozó nap hunyó sugára aranyfényrel önti el a temető horpadt sírjait. Nagysága elmult, tekintélye immár csak képzelt, létele csak álom. Eszméket teremtő küzdelmek nem folynak többé a megyeteremben, fel sem teszik ott már senkiről, hogy érdek nélkül, önzetlenül valami olyan dologban szólaljon fel, a mi nem közvetlen kárral vagy haszonnal jár reá nézve, vagy legjobban esetben a községére, járására vagy érdeksoportjára... A vármegyére is rámondták, hogy túlélté magát. Pedig ez intézménnyel is csak az történt, a mi történt minden az ugynevezett liberális pusztító karmai közé került nemzeti intézményünkkel, a nemzetközileg approbált liberális matlannak találta a vármegyei rendszert céljaira. Ez az internacionális szellemi irányzat úgy járt el az összes ősi nemzeti intézményekkel, mint az a bevándorolt zsidó, ki a dobra került ősi dominiumot megveszi. Annak is utjában áll a régi hársfa, melynek árnyékába a nemzedékeket fölnevelt ősi kuria meghúzódik; lebontatja a százados falakat és épített szines téglából cifra pavillont, mellette ültet parkot is, de ez már nem lesz arégi uri lakás. Talán kívülről szebb, de a szellem

annál gonoszabb, a mely benn uralkodik, mert az már nem lesz nemzeti. Így van a vármegyével is. Nincs meg benne az a régi szellem, nem lüktet benne az igazi nemzeti életerő... Hogy ünnepelhetne ilyen intézmény nagy nemzeti jubileumot?

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

× **A pálinka védelme.** Budapest székesfőváros hatósága ismét alkotott egy szabályrendeletet a sokat bolygatott koremai és kávéházi zárórák és az italmérsi jognak miként való gyakorlása tárgyában, a melyben azonban ismét úgy, mint számtalan szabályrendeletében, nagyon elvetette a sulykot. Ez a székesfővárosi szabályrendelet ugyanis kimondja, hogy a pálinkamérésekben ezentúl teát, limonádét, szóval melegítő és hűsítő italokat árulni nem szabad, csupán csak pálinkát. A pálinkamérő-üzleteket mi a magunk szempontjából nem pártfogoljuk, mert azok közegészségügyileg is káros hatásúak. A mikor azonban a székesfőváros hatósága most azt rendeli, hogy a téli időben teát, nyáron limonádét ne lehessen mérni, ezt az intézkedést egyenesen a szegényebb néposztály ellen irányítottak látjuk. Mert az a szegény ember a pálinkamérésben eddig kapott téli hideg időben öt krajczárért egy teát. Most nem kap, de azért a kávéházba nem megy 40–50 krajczáros teára, hanem megy ezután is a pálinkamérésbe, a hol azután iszik csak pálinkát, mely testét megöli, lelkét elbutítja. Így lesz a főváros hivatalosan is az alkoholizmus terjesztője. Arról már egyébként hiába elmélkedünk, hogy ezt a szabályrendeletet korábban is meg lehetett volna alkotni, hanem az bizonyos, hogy az ilyen abszurd rendelkezések sürgős reperációra szorulnak.

× **A zugligeti katasztrófa epilógusa.** A zugligeti katasztrófa alkalmával történt bizottsági eljárások kapcsán, a kereskedelmi miniszter megbizta a vasuti és hajózási m. kir. főfelügyelőséget, hogy a budapesti villamos-vasutakon fennálló egyes forgalmi intézkedéseket és berendezéseket az érdekelt hatóságok és vasutársaságok képviselőinek bevonásával megvizsgálja s tegyen erről javaslatot. A

bizottság a megbízásnak eleget tett. Ezek alapján a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a közönség csak olyan kocsira szállhat föl a végállomásokon, a melyeken a kocsivezető és a kalauz rajta van, kivéve, ha a kocsik egymás mögött állanak, ez esetben ez a rendelkezés csak az első kocsira vonatkozik. A miniszter a mostani perronlezáró-készülékeket meghagyja, de felhívja a vasutársaságokat, hogy az ajtókra vonatkozólag tanulmányokat tegyen s erről legkésőbb márczius 1-ig jelentést tegyen. A miniszter kimondja továbbá, hogy az első perronon kis kocsikon öt, nagy kocsikon csak hat állóhely lehet. Utasította a miniszter a társaságokat, hogy a férőhelyek számát jelző új táblákat 30 nap alatt fűggeszse ki a kocsikban.

Olaszország gyásza.

A monzai kastély csöndes és elhagyatott. Elköltözött belőle a vigaszt, az elevenesség. Becsukták kapuit. A halottas-szobából kápolna lesz és örök emlékeztetője a végzetes esetnek. Umberto király holttestét elvitték Rómába. Milanóban pedig folyik a vizsgálat, vallatják a merénylőt és társait.

A temetés előtt.

Róma, aug. 8.
Azt a waggont, a melyben Umberto király holtteste van, fekete posztóval vonták be és tűzveszedelem ellen impregnálták. A waggon belseje vörös selyemmel és bársonnyal van bevonva és aranyrojtokkal díszítve. A katalak körül, a melyen a koporsó van, négy vaskandeláber áll. A díszörséget négy gyalogvértés végzi. A ló, mely holnap a király koporsóját követni fogja, Umberto Landrée nevű kedvenc lova. Az előkelő társaság hölgyeinek legnagyobb része gyászt visel. A fürdőkről érkezett jelentések szerint ott is követik ezt a példát.

Monza, aug. 8.

Margit és Mária Pia királynék, az aostai és génuai hercegnők, a génuai és opportói hercegek, Ferdinánd génuai herceg és Viktor Napoleon herceg ma különvonaton Rómába

utaztak. A fejedelmi személyeket nagy lelkesedéssel üdvözölte a közönség.

Róma, aug. 8.

A Pantheonban a gyászistentiszteletet Reggio génuai érsek fogja végezni, a ki legelőször manifesztálta a klérus gyászatát a papsághoz intézett körlevelében. Az érsek tegnapi este ide érkezett és ma a pápa kihallgatáson fogadta.

Margit királyné Umberto király dolgozószobáját kápolnává alakíttatja át, a hol időnkint misét fognak mondani a meggyilkolt király lelkiüdvéért.

Pétervár, aug. 8.

Péter Nikolajevics nagyherceg és neje, mint rokonok mentek Rómába Umberto király temetésére, mert a nagyhercegné Helena királynénak a testvére.

A czár Bariatinski herceg és báró Frederika, a czár első hadsegéde fogja képviselni a temetésen. Bariatinski herceg a czár sajátkezű levelét vitte Viktor Emánuel királynak.

Róma, aug. 8.

A királyi párt bevonulása alkalmával óriási embertömeg kísérte az utcákon. A királyi pár kocsiját fegyveres karabinierik kísérik. A népmagatartása mintaszerű volt, különösen a Quirinál előtt tolongott ezrével, de néma és komoly volt.

Az új királyról.

Monza, aug. 8.

Saracco miniszterelnök beszélt, hogy III. Viktor Emánuel proklamációját kétszer kellett leírni, mert az új király olyan lelkiállapotban volt, hogy az elsőt így írta alá:

Principe Vittorio di Savoia.

(Viktor savoyai herceg.)

Saracco vette észre a tévedést, mire a király bánatában is elmosolyodott és így szólt:

— Még nem szoktam meg, hogy király vagyok!

Az özvegy királyné.

Róma, aug. 8.

A sokféle verzióval szemben Biancheri azt mondja, hogy Margit királyné neki kijelentette, hogy nem megy Torinóba lakni, hanem Rómában marad. A királyné ezt mondta:

— Gyermekeim mellett akarom megélni a vigaszt és ezért mellettük maradok. Fölváltva fogok tartózkodni Rómában és az Alpesek közt.

maradt. Megürült az egyik koronaöri állás. A magyar korona pedig nem maradhat őrizet nélkül heteken keresztül. Össze kell hívni az országgyűlést, hogy e fontos állást mihamarabb betöltse. Érdekesnek tartjuk ide iktatni a legutóbbi koronaör-választást. A választás a képviselőház terében, a főrendek és képviselők közös ülésén történt.

Az egész Ház képe átváltozott e szertartásos ünnepélyre s a közönség is nagy érdeklődést tanúsított a ritkább eset iránt, mely a magyar törvényhozás egyik speciális szokásában gyökerezik. A főrendek diszmagyar ruhában jelentek meg, köztük Simor és Haynald bibornokok, a kath. és keleti püspökök, Fratricsevics testőrkapitány, b. Edelsheim-Gyulai katonai főparancsnok, ki ezúttal gyakorolta először főrendi házi jogát. A képviselők fekete ruhát öltöttek; ők a Ház baloldalt, míg a főrendek a jobb oldalt foglalták el. Az elnöki emelvényen a két Ház elnöke: Majláth György és Péchy

Tamás szintén teljes díszben jelentek meg s ülés alatt fölváltva szóltak; szintegy a jegyzők is: Baross a képviselőház, b. Rudnyánszky József a főrendi ház részéről. Majláth nyitotta meg az ülést, előadván, hogy gr. Festetics Györgynek főudvarmesterré történt kinevezése következtében az egyik koronaöri méltóság betöltendő. Péchy Tamás ekkor felbontotta a királyi leiratot, melyet az országgyűlés tagjai állva hallgattak. Ő felsége törvényadta jogánál fogva a koronaöri méltóságra négyet jelölt ki: Szláv Józsefet, gróf Csáky Lászlót, Szentiványi Márton lipői főispánt és báró Kemény Jánost, a képviselőház alelnökét. A gyűlés fölkiáltással Szláv Józsefet választotta meg. Ekkor egy óra hosszán felfüggesztették az ülést, míg ő felsége válasza megérkezik. — Egy óra múlva Majláth György jelentette, hogy ő felsége leirata megérkezett. Péchy felbontotta s Baross jegyző felolvasta, hogy ő felsége a választást megerősíti. Ezzel véget ért az ülés s a Ház tagjai

most a budai várpalotába vonultak, hol Szláv József ünnepélyesen letette az esküt ő felsége előtt.

És most hadd mondjunk el a megboldogult koronaör életéből egy szakaszát, még pedig az osztrákok által ugynevezett „forradalom” közvetlen leveretése utáni időből.

A világsi katasztrófa alkalmával a felbomlásban levő magyar kormánytól Oraviczára semmi rendelet, még csak tudósítás sem jött. A bekövetkezett szerencsétlen fordulatot csak egyes menekülők hozták hírül, kik Törökország felé vették útjukat. Miután a magyar kormány megszűnt, nem volt értelme többé a magyar kormánybiztosnak se az a haza szívébe az ut mindenfelől el lévén zárva, Szláv is a török földre menekülőkhez akart csatlakozni. Összehívta tehát a bányatiszteket, hogy tőlük bucsut vegyen s kormánybiztosi hivatala megszűntét nyilvánítsa előttük, rájuk bizza a bányaugyeket és a kincstár érdekei-

nek megóvását. A bánya népe azonban, mely hozzá rendkívül ragaszkodott, megrémült távozási szándékán s a tisztviselők és a munkások egyaránt óhajtván körükben maradását, küldetés által kérték fel, hogy maradjon velük s ne hagyja őket el nyomorúságukban.

E nemes érzelem nyilvánulása, melyben nem kis része volt a hazafiságnak, annyira meghatotta Szlávot, hogy lemondott menekülési szándékáról s a kéréseknek engedve, ott maradt; kijelentette azonban, hogy mint kormánybiztos, kormány nem lévén, tovább nem működhetik, hanem mint a hányanép önválasztotta főnöke marad meg állásában. Hivatalnokai személyéhez való ragaszkodása azonban szabadságába került. Elmulasztván a menekülést, csakhamar elfogták s Temesvárott haditörvényszék elé állították, melyből öt évi nehéz börtönre ítélte, melyből azonban csak két évet töltött le, miután a többi kegyelem útján elengedett.

A merénylők.

Berlin, aug. 8.

A Neueste Nachrichten-nek jelentik Eydtkunen határvárosból: Az olasz rendőrség értesítése következtében, a mely szerint az anarchisták még további merényleteket terveznek koronás fők ellen, az itteni rendőrség élesen megfigyeli a gyanusoknak mondott olaszokat. A rendőrség a legutóbbi napok egyikén az itt élő olaszoknál egészen váratlanul házkutatást tartott s ez alkalommal letartóztatott három olaszt, a kiket a náluk talált irások erősen kompromittáltak. A letartóztatottak közül ketten egy itteni kerti helyiségben működő artisták.

Róma, aug. 8.

Egy milánói magántávirat szerint Bresci ellen még nem fejezték be az előzetes vizsgálatot. Sok gyanus körülmény összeesküvése vall, a melynek szervezetét azonban még nem derítették ki. Bresci nem akar a hozzá intézett kérdésekre felelni. A francia rendőrségtől nagyon fontos értesítéseket várnak.

Az utolsó utazás.

Monza, aug. 8.

A király holttestét vivő vonat ma délután 4 órakor indult el Rómából. A vonatot az aostai herceg, a turini herceg, Viktor Napoleon herceg, az oportói herceg, a szenátus és a kamara elnökei és az igazságügyi, hadügyi és földmívelésügyi miniszterek kísérték. A közönség hajadon fővel állott az elinduló halottas-vonat előtt, ezzel fejezve ki gyászát és fájdalmát. A város minden házában fekete zászlók lengenek. Az aostai herceg megbizta a polgármestert, hogy a lakosságuk a királyi család nevében köszönetet mondjon részvéteért.

TÁVIRATOK.

Esztergom, aug. 8. Pongrácz István honvéd-tábornok ma szívszélhűdésben meghalt.

Arad, aug. 8. Arad városnak Fábrián főispán elnökle alatt tartott mai közgyűlésén elhatározták, hogy a honvéd-huszár-laktanya építésére 200.000 frtos kölcsönt vesznek fel.

Székely-Udvarhely, aug. 8. Udvarhely vármegye közigazgatási bizottsága Hollák Artur főispán elnökle alatt tartott havi rendes ülésében egyhangulag, minden felszólalás nélkül, tudomásul vette a belügyminiszter ama leiratát, melyben Gyarmathy Dezső dr. székely-udvarhelyi polgármester felfüggesztését helybenhagyja. A bizottság a rendeletet a fegyelmi vizsgálat sürgős keresztülvitele céljából kiadta Domokos alispánnak. A rendelet felemlíti, hogy a felfüggesztést már azért is helyben kellett hagyni, mert Gyarmathy a nyugdíjalapból törvényellenesen magánfeleknek kölcsönöket adott.

Prizbram, aug. 8. Ma délután 1 órakor a Lili-tárnában tűz támadt, a mely a tárnatorony, a szállító-gépház és az aprítóház tetejét elhamvasztotta. A gépekben nem esett kár. A bányamunkások egy másik tárnánál hagyták el a bányát.

Berlin, aug. 8. A „Reichsanzeiger“ jelenti: Az eppendorfi kórházba internált hajóalkalmazott *pestis-beleg*. Állapota azonban megnyugtató. A többi,

orvosi megfigyelés alatt levő ember is valamenyi jól érzi magát, a miért is alapos a remény, hogy több pestiseset nem fog előfordulni.

Capo d'Istria, aug. 8. A tartománygyűlés mai ülésén a szláv kisebbség megint nem jelent meg. Fabiani helytartósági tanácsos Scampicchio képviselő interpellációjára, egy triezzi újság lefoglalására vonatkozólag, azt válaszolta, hogy ez a dolog nem tartozik ugyan a tartománygyűlés hatáskörébe, de azért mégis megmondhatja, hogy a szóban forgó lapot azért kobozták el, mert az olasz király meggyilkolása alkalmából olyan alakban közölte a gyász megnyilatkozásait, a mely osztrák szempontból nem volt megengedhető.

Háboru Kinában.

Berlin, aug. 8.

A *Hamb. Corr.* pétervári tudósítójának azt a jelentését közli, hogy a császár megengedte, hogy német csapatokat Oroszországon és Szibérián át szállítsanak a kínai harc-térre. Miután az erről a tárgyról folytatott diplomáciai tárgyalás eredménytelen maradt, Vilmos császár levelet írt a császárnak, a melyre ez hosszú feleletet küldött. Három nappal később Vilmos császár táviratozott a császárnak, a ki egy órával rá utasította hadügyminiszterét, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Köln, aug. 8.

A „Kölnische Zeitung“ jelenti Berlinből tegnapi kelettel: Megbízható forrásból híre jár, hogy a kínai szövetséges csapatok főparancsnokává Waldersee gróf tábornagyot nevezték ki.

Hanover, aug. 8.

A „Hannoverscher Courier“ jelentése szerint Vilmos császár *Wilhelmshöhből* hétfőn este táviratilag azt a kérdést intézte Waldersee grófhhoz, hogy a Kinában levő szövetséges hadak között a főparancsnokság miatt végtelenül megosztottság megszűntetése végett hajlandó volna-e Kinába menni, hogy ott az összes idegen csapatok parancsnokságát átvegye és hogy a császár javaslatba hozhatja-e őt erre a tisztségre a többi hatalmasságnál. Waldersee gróf becégyezett és ma délből Wilhelmshöbbe utazott, hogy a császárnál jelentkezzék és további instrukcióit átvegye.

Sanghai, aug. 8.

A Csinkiangban lefoglalt folyamgöcsös elközbását a Rosario hadihajó kapitánya rendelte el, a ki utasította az ottani brit ügyvivőt, hogy ezt a hajót, vagy a Kina Navigation Company valamely másik gőzösét foglalja le, a mig engedelmet nem ad az elutazásra, az európai telepeken kívül lakó európaiakat addig bírja rá, hogy a telepre költözzenek és szükség esetén a város gyors elhagyására készüljenek. Ez az intézkedés itt nagy izgatottságot okozott, mert azt követelik belőle, hogy a *Jangce völgye sem biztos többé.*

Bécs, aug. 8.

A Wiener Abendpost szerint a Kelet-Ázsiában levő osztrák-magyar hajóraj további megerősítésére a *Leopard* torpedó-cirkálóhajót szándékoznak kiküldeni, a melynek azonban előbb még a Csendes Óceánra kell mennie. A Zenta parancsnokává Thomann fregattkapitány helyére Skala fregattkapitányt jelölték ki.

Washington, aug. 8.

Mac Kinley ma Adet külügyi államtitkárral Root, hadügyminiszterrel és Corbin főhadsegéddel tartott tanácskozás után közbeltáviratot küldött Goodnow sanghaji-i amerikai konzulnak az az utasítással, hogy ezt a táviratot Li-Hung-Csang, Csing herceg és még mások közvetítésével juttassa el a mostani kínai kormányhoz. Hír szerint ebben a táviratban erélyesen felszólítják a kínai kormányt, hogy haladéktalanul tegyen valamit. A távirat nem határozott ultimátum, de igen erélyes hangu. Washingtoni hivatalos körökben Conger és a többi követ helyzetét nagyon veszedelmesnek tartják. A kormány biztatta Congert, hogy ne vesztse el a bátorságát és értesítette, hogy a követek felmentése legközelebb várható.

Az angol trónbeszéd.

London, aug. 8.

Az angol parlamentben ma felváltott trónbeszéd azt mondja: Az európai államokkal és Amerikával való viszonyunk állandóan barátságos. A dél-afrikai háborura vonatkozólag a trónbeszéd a csapatok hősiességének és kitűnő katonai erényeinek dicsérő elismerése után azt a reményt fejezi ki, hogy Oranje szabadállam annektálása az első lépés a fajok egyesítésére és pedig oly intézmények között, a melyek egyrészt a jó és igazságos kormányzatot honosítanak meg mindnyájuk részére, másrészt idővel akként lesznek fejleszthetők, hogy a királynő délafrikai birtokai biztosítani fogják jogaikat és szabadságaikat. Pekingben — mondja azután a trónbeszéd — a zendülő csöcselék váratlanul megtámadta az angol és a többi követséget. Attól tartanak, hogy tagjaik közül sokat megöltek. Mennyiben részesei a kínai hatóságok a borsasztó büntetnek és vajjon az angol követ és családja is az áldozatok között van-e, még bizonytalan. A királynő és szövetséges társai a legnagyobb erőfeszítéssel törekszenek arra, hogy a példátlan büntetést szerzői megkapják méltó büntetésüket. Az európai érdekek védelmére nagy angol és indiai csapatok küldettek Kinába és a kínai angol hajórajt szaporították. A trónbeszéd azután az asanti expedícióra és az indiai éhínségre utal és végül belső ügyekkel foglalkozik.

Ofen-Pesth.

Azt mondja a magyar közmondás: *siketnek, részegnek, bolondnak hiába beszél az ember.* Azt is hozzátehetjük, hogy Bécsnek leginkább hiábavaló a beszéd. Bár Luéger azt mondta egyszer, hogy masiroztatni fog Magyarországot ellen: velők csak fegyverrel lehet eredménytelenné beszélni. Háboruban mindig megretirálóak, csak a béke idején mernek ők legénykedni.

Ismét verdesik a mellüket. Meg akarják mutatni, hogy a főváros tanácsa ugyan hiába utasította vissza az „Ofen-Pesth“-re címzett átiratokat, ők megátalkodottan tovább is Ofen-Pesthet irnak és nem Budapestet.

Bécs város tanácsának mai ülésén Webner dr. községtanácsos jelentést tett a fővárosi tanács határozatáról, mire Lueger városának tanácsa a következő határozatot hozta:

Tekintettel arra, hogy az Ofen-Pesth elnevezés nem önkényes, hanem történelmi német elnevezése a most egyesített Ofen és Pesth városoknak, holott a „Budapest“ név csak néhány évtized óta használatos;

tekintettel arra, hogy sok város, a melyeknek nagy történelmi és kulturális jelentőségük van, a külön-

féle kulturnemzetek a maguk nyelvén neveznek meg;

tekintettel arra, hogy ezeknek és más kulturális és történelmi jelentőségű városoknak a tanácsai és egyéb hatóságai azokat az átiratokat, a melyek a várost valamely idegen nemzet nyelvén nevezik meg, kifogás nélkül elfogadják és elintézik;

tekintettel arra, hogy valamely város tanácsának ellenkező magatartása saját városuk történelmi és kulturális jelentőségének kicsinylésül is tekintendő, és végül

tekintettel arra, hogy Ofen-Pesth magisztrátusa maga is az egész föld kerekességén érthetetlen „Bécs“ néven nevezi Wien birodalmi fő- és székvárosát;

a birodalmi fő- és székváros tanácsa *Ofen-Pesth* magisztrátusának f. évi július 12-én kelt átirata fölött napirendre tér, fentartván 1900 június 21-én kelt határozatát, a mely a magisztrátussal szemben kívánatosnak jelezte az Ofen-Pesth elnevezés használatát.

HIREK.**Kiszorított magyar munkások.**

Halmos János polgármesternek egy minapi jelentéséből olvassuk, hogy Budapesten ezidő szerint mintegy tízezer ipari munkás lézeng, nem csupán azért, mert munkahiány van, hanem azért is, mert idegen munkásokat hoztak be magyarok helyébe s megtették ezt a pénzügyminiszter rendelkezése alatt álló államvasuti gépgyárban is — állítólag, hogy a nemrég sztrájkoló magyar munkásokat megbüntessék.

Annak idején nem helyeseltük mi sem, habár sokban igazuk volt, a munkából kilépettek eljárását, éppen azért, mert oly sok idegen munkás volt a fővárosban, kik mindenáron kerestek foglalkozást. A pénzügyminiszter nem találta czélszerűnek, hogy a magyar munkások panaszait szemlélően vegye tudomásul, a munkások küldöttségét egyszerűen nem fogadta.

A sztrájk megszűnt, de a nem családok munkásokat kizárták — kaptak olcsóbb erőket a külföldről; s ebből azt következtetjük, hogy a külföldiek csak azért izgatták a magyar munkásokat a sztrájkra s buzdították kitarásra, hogy elbocsássák őket s a külföldi salakot helyezhessék el, — a bolond magyar ugyanis mindenre rávehető.

E szerint nálunk prémiumul adják az idegen sztrájkolóknak azt, a mi igazságot és bért a magyar munkástól elvonnak.

Nem a levegőből vádaskodunk; ott a hivatalos polgármesteri jelentés.

Nagyon jól tudjuk méltányolni azokat az eseteket, melyekben elengedhetetlenül szükséges a külföldi munkások alkalmazása. Az elől sem zárkózunk el, hogy ha itt benn munkaszükség van, találjon munkát a külföldi is. De hogy a magyar munkások és értelmes munkások mellőzésével külföldi, hazatagadó szoczialistákat hozzanak be, az egyszerűen üzleti manipuláció, melyhez a kormány nem társulhat elnézésével.

Az ideges öngyilkos.

Miskolc, aug. 8.

„Ideges vagyok, szerencsétlenül házasodtam. Bocssás meg, kedves apám. Éljen boldogul. A viszontlátásra.“

Letinger Kálmán vasuti alkalmazott

írta utolsó órájában e sorokat. Pisztolyt ragadott s egy szerencsétlen étellel megint kevesebb lett a földön.

Szülői vagyonosak voltak. Szerették is fiukat. Belé helyezték minden reményüket, azt hitték, hogy egyetlen fiuk emelni fogja a család fényét. Ki is szemeltek számára a város tekintélyes polgárleányai közül egyet s már megtették minden előkészületet az eljegyzésre. Rendén ment volna minden, ha Letinger Kálmánnak nem lett volna kifogása a menyasszony ellen. De ő mást szeretett. Ki is jelentette ezt kerekén atyjának.

— Nekem nem kell az a leány, bármennyi pénze van is. Én mást szeretek.

A fiu ellenkezett, — az apa nem engedett. Elváltak.

Most kezdődött a küzdés. A könnyű élet megszűnt, nehéz gondok nyugtalanították kedélyét az elzúllott fiúnak. Apja megtagadott tőle minden segítséget. Magára volt hagyatva. De nem csüggedt. Dolgozott. Boldog is volt addig, míg vele volt az, kiért oda hagyta a szülői házat, a kiért szakított multjával, a kiért kibontakozott az élvezetek karjaiból.

Mikor a napi fáradság után hazatért, új otthonában pihenést, nyugodalmat talált. Egy kis szőkefürtű angyal édesítette meg napjait, ennek látása felvillanyozta bágyadt tagjait, új erőt öntött fásult lelkébe, ebből merített bárorságot a — jövőre.

Már festett sok szép tünde-képet, de ezek mind légvárákká váltak. A szeretett nő megcsalta — hűtlen lett hozzá. Beteg szívét e csapás tönkretette egészen.

Az éjjeli mulatóhelyek állandó vendége lett. Átdorbézolt éjjeleket; alásta egészségét teljesen.

Azon fókig sülyedt, a honnan már nincs visszatérés. Kerülte a becsületes, tisztességes embereket, ment oda, a hol magához hasonlókat talált. S talált ilyet sokat, nagyon sokat. S ez a társaság megmértelmezte egészen. Haladt a rossz uton, egész az utolsó lépésig. Megírta utolsó levelét, — egy durranás és mindennek vége.

— **Steiner püspök betegsége.** A „Magyarország“ tegnap jelentette már, hogy Steiner Fülöp székesfejevári megyés püspököt telesi birtokán szélütés érte s hogy állapotát környezete és orvosai reménytelennek mondják. A nagybeteg püspök tegnap egész napon át eszméletnél volt, de csak ma délután javult valamivel az állapota, hozzátartozói még mindig nagyon sötéten bírálják meg a betegséget. Jelentették azt is, hogy a székesfejevári jubileumi ünnepet nem fogják megtartani s maga Steiner püspök is így intézkedett. Ennek dacára ma este azt a távirati jelentést vettük, hogy az augusztus 14-ére Székesfejevárott kitzűzött katolikus jubiláris ünnepségek Steiner Fülöp püspök megbetegedése miatt nem fognak elmaradni, sőt az agg püspök megbetegedése nem is fogja késleltetni az ünnepségeket, mert táviratváltások folynak az iránt, hogy tartósabb betegség esetén a káptalan valamely más püspökkel együtt rendezze az ünnepélyt. Gróf Majláth, Meszlényi, vagy báró Hornig püspökök, illetőleg egy ismertebb nevű címzetes püspök van kombinációba véve.

— **Drága királyné ezrede és iskolája.** Sándor szerb király rendeltére az a szerb gyalogezred, a melynek tulajdonosnője eddig Natália királyné volt, augusztus 6-ika óta Drága királyné nevét viseli. A király elrendelte továbbá, hogy azt a felsőbb leányiskolát, a melyet Natália királyné alapított s a mely eddig az ő nevét viselte, Drága királyné nevével nevezék el.

— **Lendvay Márton szobra.** A Schlick-féle ércöntődében készen áll Lendvay Márton szobra a Nagybányára való elszállításra, a hol nagy ünnepélylyel szeptember hó 9-én fogják leleplezni. A szobrot, mely 5 méter magas, Verő (Hauer) László szobrász készítette. Talapzatát babérokon nyugvó lárva és lira díszíti, a színművészet jelképe gyanánt. A talapzat homlokzatán, melyet babérfüzér vesz körül, a következő felirat látható: „*Id. Lendvay Márton 1807—1858.*“ A hátoldalán pedig ívalakban ez a jelszó van bevésvé: „*Érdeme a dicsőség.*“ A szobor megbírálására Jókai Mórt, Bartók Lajost és Szana Tamást kérték fel, a kik igen dicsérelőleg nyilatkoztak róla.

— **Elhagyott gyermekek gondozása.** A belügyminiszter a múlt évben egy szabályrendeletet adott ki, mely a 7 éven aluli elhagyott gyermekek gondozásáról szól. Azonban a végrehajtások körül nehézségek merültek fel s így a belügyminiszter most egy körrendeletet adott ki, melynek fontosabb részei a következők: Elhagyottaknak csak a csecsemőket, árvaházba el nem helyezhető, vagyontalan árvákat és törvénytelen gyermekeket lehet nyilvánítani és ezeket is csak akkor, ha nincs azoknak eltartásra köteles hozzátartozójuk (szülő, nagyszülő), a ki fizetni bír és a kinek külön (nem másokkal közös) lakása van. A szabályrendelet 2. §-a egy gyermek elhagyottá nyilvánításához egyebek közt azt is megköveteli, hogy a közigazgatási hatóság a gyermek illetőségét előzetesen megállapítsa. Illetőségi kérdések tárgyalása pedig hosszabb időbe kerül, a gyermek végleges elhelyezése gyakran soká késik. A miniszter tehát most elrendelte, hogy jövőben az elhagyottá nyilvánítás kérdését az illetőségi tárgyalástól külön választva, ezt az utóbbit a hatóság a gyermek elhelyezése után intézze el. A szabályrendelet 22. §-a egyik rendelkezését akként módosítja a körrendelet, hogy a gyermekek gondozását közvetítő intézetek, melyek eddig minden hozzájuk behozott gyermeket azonnal gondoztak, a hozzájuk behozott 7 éven aluli gyermekek közül csak a következőket tartoznak azonnal ápolás alá venni: a) törvénytelen csecsemőket; b) a köz- vagy magánhelyen elhagyatva talált, szoros értelemben vett lelenczeket és c) azokat, kiknek elhagyott voltát az elsőfokú közigazgatási hatóság legalább ideiglenes érvényű igazolvánnyal bizonyítja.

— **Az idei királyhadgyakorlatok.** Gácsországnak 26 közös gyalogezred, 10 vadászszázalaj, 20 közös lovasezred, 15 tüzér-, 10 osztrák és 4 magyar honvédegyezred és 4 osztrák és 1 magyar honvéd-lovasezred, a megfelelő műszaki, szekeres és egészségügyi csapatokkal és egy léghajóval vesz részt, összesen körülbelül 170.000 emberrel.

— **Gyászünnepély.** A 32. gyalogezrednek a boszniai okkupációban résztvevő még, élő bajtársai e hó 13-án a budavári helyőrségi templomban a ravnicsei ütközetben elesett bajtársak emlékére fényes gyászistentiszteletet rendeznek.

— **Közgyűlés.** A Felvidéki Magyar Közművelődési egyesület f. évi aug. 28-án d. e. 10 órakor tartja XVIII-ik rendes közgyűlését Zólyomban, a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitót. 2. Az ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1899/900 évi működéséről. 3. Az elnökség évi jelentése, az 1899. évi zárszámadás, az 1901. évi költségvetés. 4. A központi számvevő megválasztása. 5. Indítványok. 6. Az 1901. évi közgyűlés helyének meghatározása. 7. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása. Az igazgató-választmány a közgyűlést megelőzőleg aug. 27-én délután 5 órakor Zólyomban a városház tanácstermében ülést tart a közgyűlés tárgyainak előkészítése céljából.

— **Fotográfusok az iskolában.**

Nemcsak a módosabb, de még a legszegényebb iskolákba is, mint például az iparostanonczok iskoláiba bekopogtat év vége felé a vándor fotográfus, hogy a mélyen tisztelt tanár urakat tanítványaikkal együtt ugyanazon papirosan megörökítse. A nagyszágos igazgatóság rendszeren kényelmes ahhoz, hogy maga nézzen fotográfus után s ilyenfermán szívesen beleegyezik, hogy a jött-ment fotográfus megtegye a főlvételeket. Természetes azonban, hogy az efajta élelmességre rendszeren külföldi iparosok gondolnak, a kik a drága pénzért tett főlvételeket úgy a hogy elkészítik ugyan, de már a kikötött felírásokban igen mulatságos baklövéseket követnek el. A kultuszminisztériumi intéző köröknek figyelmét ezek a magyartalan felírások keltették fel. Nem tartották megengedhetőnek, hogy a magyar nyelv és irodalom muzsacsarnokaiból rossz ortográfias fényképeket vigyenek szét. Ezenkívül a magyar ipar pártolása is napirenden volna. Rajta tehát, a kultuszminisztérium 85.552. szám alatt rendeletet hozott az iskolai csoportképeket gyártó fotográfusokról. E szerint az igazgató tartozik utána nézni, hogy csak hazai iparos kapjon így munkát és ellenőrzés céljából minden csoportkép közül egy az iskola levéltárának beszolgáltatandó.

— **A betegsegítő pénztárak.** A vidéki kerületi betegsegítő pénztárak országos központi bizottsága aug. hó 8-án délelőtt az Országos Ipar-egyesület helyiségében dr. Matkovics Sándor elnökle alatt ülést tartott. Az ülés megvitása után felolvasták és elfogadták a kereskedelmi miniszterhez intézendő felterjesztést. Felhozott esetek következtében elhatározza a bizottság, hogy külön felterjesztésben felhívja a kereskedelmi miniszter figyelmét arra, hogy egyes pénztárak önként akarnak az illetékes kerületi pénztárakba beolvadni, némely helyütt pedig a felügyeleti hatóságok sürgetik a régiebb idő óta tengődő pénztárak feloszlását és a kerületbe való beolvadását. Ezeket a beolvadásokat azonban a küszöbön levő reformra való tekintetből a hatóságok nehezítik meg és késleltetik, holott minden késedelem az illető pénztár tagjainak jogélvezetét késlelteti. Ezért felkéri a központi bizottság a minisztert, hogy az ilyen kért, avagy különben megokolt beolvadások keresztülvitelét iránt soronkívül és a betegsegélyezés érdekében, az általános reform keresztülvitelének bevárása nélkül, lehető sűrűsösen intézkedjék.

— **Tizenkétéves találkozó.** Az esztergomi főgimnáziumban tizenkét év előtt érettségit tett pályatársak

szép baráti ünnepélyre jöttek össze a fővárosban. Ma délelőtt szentmisén adtak hálát az Urnak s az elhunyt hat pályatársért gyászmisét mondtak. Résztvettek a találkón: Buzna Sándor p. vogyerádi plébános, Brutsy László kolozsvári kulturmérnök, Csizmadia Ferencz nagyszombati tanár, Erdösy István érsekléli plébános, dr. Forgó Kálmán váci ügyvéd, dr. Földi Károly törvényszéki albiró Egerben, Geerk József magaslaki adminisztrátor, Hlavaty József selmecbányai káplán, Horváth Rezső nevelő, dr. Janda N. József csermendi plébános, Klacsánszky József szeniczi adminisztrátor, Ottinger Gyula f. hitoktató, Simkó József fűzesgyarmati adminisztrátor, Vodicska Lajos budapest-lipótvárosi káplán.

— **A persa sah minálunk.** *Muzaffer-ed-Din* persa sah tudvalevőleg Budapestre fog jönni, mely alkalommal a Hortobágyot is meglátogatja Darányi miniszter kíséretében.

— **Kalandos diákok.** Két ó-becsei diák, Varnyu András és István, az egyik tizenhét, a másik tizenhat esztendő, július 31-én ellopta szüleinek takarékpénztári könyvét, a melyre fölvevő négyezer koronát. A rossz fiuk aztán eltűntek a városhól; velük utazott három pajtásuk, Hegedüs József, Bruder Simon és Barna Illés. A szökevények elutazásuk előtt többeknek említették, hogy Afrikába mennek a búrokhoz. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy az öt diák Fiumében volt, a hol hajóra akart szállani, de mivel nem volt utlevelük, visszaküldték őket. A társaság Fiuméből Budapestre utazott, hogy a belügyminisztériumban utlevelét szerezzen. Az itteni detektívek már két nap óta keresték őket, végre tegnap este rájuk akadtak a József-főherceg-szállóban. Nem tartóztatták le őket, hanem meghagyták nekik, hogy nem szabad eltávozniok lakásukról. A rendőrség értesítette a diákok szüleit az esetről s fölkererte őket, hogy vigyék haza meglévedt gyermekeiket.

— **Csak németül!** Az országnak még mindig van elég vidéke, a hova a magyar nyelv még nem hatolt el. De ritka dolog, hogy egy fürdőhelyen is így legyen. Pedig így van a *sopronvármegyei Savanyukút* nevezetű fürdőhelyen, a hol a kávéházakban és vendéglőkben az étlap mind német és a fürdőjegyek is németek. De ennél is jóval nagyobb botrány, hogy midőn tudósítónk magyar hírlapot kért, egyet sem tudtak neki előteremteni, ellenben *valamennyi bécsi lap ott hever az asztalon.* És persze a fürdő neve is mindenütt *Sauerbrunn.* — Már most akárki legyen is az a fürdő, tiszteletünket küldjük neki, de egyben nemes Sopron vármegyének is, a mely az ilyesmit észre nem veszi magától.

— **Végzetes keztüztisztítás.** Borzasztó szerencsétlenség ért ma egy fiatal hölgyet. *Wasieleszky* Janka délután 6 óra tájt Várház-körut 12. sz. alatti lakásán keztüit benzinnel tisztította, míg a közelben álló spirituszlámpán tejet forralt. Eközben észrevette, hogy a tej a lábasból kifut és oda szaladt, hogy a lángról leemelje. De vesztére, mert a kezén levő benzinnel áztatott keztü a spirituszlámpától tüzet fogott és nemsokára ruhája is lángra lobbant. Halálra rémülve kiszaladt a folyosóra és ott futkosott kétségbeesetten kiabálva fel s alá. Szerencséjére egy, a szomszédban lakó uri nő idejekorán észrevette a veszedelmet és a leányra vetett ruhákkal elfojtotta a tüzet. Mindazonáltal a leány arcán és mellén súlyos égési sebeket szenvedett. A gyorsan előhívott orvos a sebeket súlyosnak, de szerencsére nem veszedemeseknek jelözte. A mentők a szerencsétlenül járt leányt a kórházba szállították.

Véletlenül elsült fegyver. Ujtátrafüred fürdőn Flesch Salamon bécsi magánzó ma reggel Füzesséry megyei hivatalnokkal cserkészésre indult. Utközben Füzesséry epret akart szedni s miközben lehajolt, puskája elsült s Flesch homlokán találva, halva rogyott össze. Füzesséry maga jelentkezett a csendőrségnél.

Szerencsétlenül járt turisták. Vogs dr. berlini tanár, a 3239 méter magas Dittlis nevű hegyet akarta megmászni, de vezetőjével, Hüschlerrel a mélységbe zuhant. Mindketten szörnyet haltak. A holttesteket megtalálták.

Tűz mindenfelé. Mérán, Szamos-Ujvárt, Szoboszlón, Püspök-Ladányban és Báránodon a nagy forróságtól kiaszott mezőkön tűz ütött ki, melynek sok takarmány és gabona esett áldozatul. A kár mindenütt nagy.

Öngyilkos közjegyző. Megemlékeztünk arról, hogy Molnár Imre borosjenői közjegyző egy revolverlövéllyel véget vetett életének. A tett okául Molnár szembáját tartották, melynek következtében állásának elvesztésétől félt. A hivatalos lap szerint azonban Molnár ellen közokirat-hamisítás miatt indítottak vizsgálatot és ez okból függesztették fel állásától. Valószínű tehát, hogy ez a körülmény adta a szerencsétlen ember kezébe a gyilkos fegyvert.

Leégett ház Ujpesten. Ma este Ujpesten a gróf Károlyi-utca 30. szám alatt levő és Pollák Ármin festékeskedő tulajdonát képező ház ismeretlen okból kigyuladt. A tüzet szerencsére hamarosan észrevették és így a lakók kimenekülhettek. A butorokat azonban már nem lehetett megmenteni, mert a tűz csakhamar az egész épületet lángba borította. Mire az újpesti tűzörség kivonult, a ház már nagyrészt leégett, két lakás pedig be is szakadt. A tűzörség a tüzet lokalizálta. Emberéletben kár nem történt.

Sztrájkmozgalom a szabómunkások közt. A budapesti női konfekció munkásai tegnap értekezletet tartottak, melyen a sztrájk előkészítésére szervező bizottságot választottak meg. A mozgalmat nem annyira a béremelés és munkaidő-leosztása érdekében, de alkalmas munkahelyek elnyerése céljából akarják megindítani. A munkások elhatározták, hogy a sztrájk megkezdése előtt, egy memorandum alapján, békés úton kísérletet fognak tenni követeléseik elnyerésére.

Egy éktelen házikó eltávolítása. A József-utca és Szentkirályi-utca keresztezésénél alakult kisebb-szerű tér közepén évek hosszú sora óta ott éktelenkedik egy kicsike vasbódé, a főváros hajdani, kezdetleges illemhelyeknek talán utolsó példánya. A bódé rozszant, piszkos alkotmány s minden tekintetben tökéletlen, e mellett bűzös és elhanyagolt, olyannyira, hogy fentartása közegészségügyi tekintetből is lehetetlen. A tisztí főrivosi hivatal és a VIII. kerületi előjáróság előterjesztésére most végre kimondotta a tanács, hogy a házikót eltávolíttatja, a mi annyival könnyebben végrehajtható, mert azon a helyen ilyenfajta épületre nincs szükség, lévén a közelben megfelelő, új rendszerű, modern csarnok. A tanács a sürgős eltávolítást kimondó határozatát megküldötte a fővárosi közmunkák tanácsának, hogy ahhoz a maga részéről járuljon hozzá.

Agyonlőtt betörő. Veszedelemes betörő bandát keres most a délvizéki csendőrség. A banda elegáns megjelenésű tagjai, mint turisták jelennek meg s az éj beálltával a legvakme-

rőbb betöréseket követik el. Ez a banda tegnapelőtt este érkezett kocsin Rudna torontálmezei községbe, hol Grosz Vilmos vendéglőjében szálltak meg. Este 10 óráig söröztek s azután eltávoztak, hogy állítólag gyalog folytassák utjukat. Ez a banda az éjjel betört a postahivatalba. Ott azonban csak négy koronát találtak és a postamesternő, Berta Pálné ezüst karkötőjét és fülbevalóját, mit magukhoz véve, eltávoztak. Ezután a községházat törtek fel; valamennyi asztalfiókot és szekrényt kifeszítettek, de ott meg csak 16 fillért találtak egyik asztalfiókban. Ezután a kudarc után két részre oszolva, Grün Mór és Kutterer Nánán kereskedők üzleteit törtek föl, hol a pénztárfiókokat akarták kifeszíteni, de úgy látszik ebbeli munkájukban megzavarták őket, mert még a betörő számszámok egy részét is ott hagyták, úgy menekültek. Utjuk báró Nikolics Fedor kastélya előtt vezetett el, hol a cselédség künn felejtette a báró értékes utazóbundáját. Ezt magukhoz kerítve, folytatták az utat. A határban a mezőőr bukkant elébük, a ki felismerve a bundát, megállásra szólította fel a jómadarakat. Ezek azonban futásnak eredtek, mire a mezőőr utánuk lött. Az egyik betörő halántékon találva, összeesett. A többiek aztán elmenekültek. Az agyonlőtt betörőt reggel bevitték a községházához, de személynosságát még eddig nem lehetett megállapítani. A csendőrség most mindenfelé keresi a turista-betörőket.

Szajpadlás nélküli fogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájban semmi kellemetlenséget nem okoznak. Speciális készítője Wellner Gyula, lakik Bp. Andrássy-ut 38. szám. Műveleteit jótállás mellett készíti.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

A spanyol sajtó. A spanyol zsurnalisztikának szemmel látható fejlődését igazolja a sajtóról szóló legújabb kimutatás. Nyolcz év alatt 224-gyel szaporodott a lapok és folyóiratok száma, úgy, hogy most összesen 1347 spanyol lap és folyóirat van, a melyek közül 309 naponként jelenik meg. Dinasztikus újság van 124, konzervatív 59, liberális 65, antidinasztikus lap 123 van, ezek közül 26 karlista, 10 a régi abszolút kormány hive, 17 szociálista, 70 republikánus. A republikánus lapok nagy száma jellemzi az általános hangulatot, de megjegyzendő, hogy 1892 óta már 58 republikánus lap szünt meg. A 17 szociálista lap közül nyolcz csak legújabbban keletkezett. A többi napilap teljesen párttonkivüli. Feltűnő a kereskedelmi, gazdasági és szaklapok szaporodása: az eddigi 20 szaklap közül 85-re szaporodott fel. Művészeti és irodalmi lapjuk 24 van. A spanyol lapok hirtellegesen meglehetősen kezdőtlages még, de a fejlődés ezen a téren szemlélőmást tart. Érdekes, hogy a heves véru spanyoloknál nagyon ritka a lapokban a személyes harc és az esetleges polémia is nagyon nyugodt hangus szokott lenni.

Új szobrok. Az utóbbi időben megrendelt szobrok közül több már teljesen készen van a Beschoner-féle öntőműhelyben. Ezek: Róna Józsefnek Szarvói Eugént ábrázoló lovasszobra, mely a királyi várpalota udvarát fogja díszíteni; Tompa Mihály életnagyságu szobra, melyet Holló Barnabás készített s a melyet májusban lepleznek le Rimaszombatban; a Zilah közönsége által Fadrusznál megrendelt Wesselényi-szobor, továbbá a millenniumi oszlopra szánt Gábor arkaugyal. A napokban készült el a kolozsvári Mátyás-szobor is, melyet szintén Fadruszt tervezett. A hatalmas méretű lovasszobor sulya körülbelül 25 ezer kilogramm. A király ajándékozta tiz szobor közül a Róna által tervezett Zrínyi Miklós-szobor most van öntés alatt. Az öntés minden egyes esetben a lehető legkélemben sikerült, éppen azért szinte

hihetetlennek látszik az a hír, hogy a többi kilencz szobor tervezői közül néhányan Bécsben akercják mintájukat ércbe öntetni.

A bayreuthi előadások. A jövő évben megint lesznek a bayreuthi Wagner-színházban előadások. A már megállapított program szerint előadják: A niebelungok gyűrűjét kétszer, Parsivalt hétszer és a Bolygó hollandit ötször. A közreműködőket illetőleg még nem történt végleges megállapodás, egyelőre csak annyi bizonyos, hogy Schmedes Erich Parsivalt és Siegfriedet fogja énekelni és hogy a közreműködők közt lesznek Van Roy, továbbá Gulbranson, Schuman-Heine és Wittig művésznők. Az operákat Wagner Siegfried fogja dirigálni, a ki jelenleg Bayreuthban második operáján dolgozik. A nagy mű már csaknem teljesen kész s először valószínűleg a bécsi nagy operában fog színre kerülni.

SPORT.

Tátra-lomniczi versenyek

— II. nap. —

A tegnapi tátrai versenyek főfutama a Lomniczi-handicap volt, melyet a nagy formában levő Szászbereki ménes nyert meg Paraplue nevű lovával. Medicus második lett, míg a favorit White Lady helyet sem kapott. Tippjeink, mint rendszeren, megint beváltak, mert Diva, Gagarin és Csendes (Andrássy-ist.) győztek, míg Szeszély helyre érkezett be.

A részletes eredmények ezek:

I. Eladók handicapje. Díj 1800 korona. Távoltság 1600 méter. Első gróf Degenfeld I. Diva-ja (lov. Wilton). Második gróf Orsich P. Corvinus-a. Futottak még: Viveur, Bokros II., Contrás. Tot.: 10 : 26. Helyre: 50 : 132.

II. Handicap. Díj 2000 korona. Távoltság 1600 méter. Első gr Batthyány E. Gourgandine-je (lov. Huxtable). Második gróf Forgách I. Szeszély-e. Futottak még: Bolygó és Honi. Tot.: 10 : 32.

III. Lomniczi-handicap. Díj 8000 korona. Távoltság 1100 méter. Első Szászbereki ménes Paraplue je (lov. Bulford S.). Második Ferdinándy B. Medicus-a. Harmadik Königswarder H. Repül-e. Futottak még: Bombardier, Resistance és White Lady. Tot.: 10 : 86. Helyre: 50 : 78, 69 és 69.

IV. Poprádi-díj. Díj 2000 korona. Távoltság 2400 méter. Első mr. Redgrey Da capo-ja (lov. Poole). Második Zangen I. Kynast-ja. Futott még: Rézeses. Tot.: 10 : 16.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távoltság 1300 méter. Első gróf Pejacsevich A. Gagarin-ja (lov. Poole). Második Zangen I. Balek-ja. Futott még: Esparsette. Tot.: 10 : 26.

VI. Nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távoltság 1100 méter. Első gróf Andrássy G. Csendes e (lov. Gilchrist). Második gróf Batthyány E. Jász-a. Futottak még: Szárnyas, Antonius és Ex-lex. Tot.: 10 : 35. Helyre: 50 : 110 és 110.

— III. nap. —

Tippjeink a következők:

I. Corvinus—Geist. ist.

II. Pandur—Aldomás.

III. Da Capo—Szeszély.

IV. Jász—Kicsoda.

V. Paraplue—Satanella.

VI. Fragile—Lady May.

TÖRVÉNYSZÉK.

A szélhámos varróleány. Egy uri ember ez év június első napjaiban megismerkedett egy fiatal, csinos barna leánnyal, a ki magát a fiatal ember előtt csak Irénnek nevezte, állítólag azért, hogy a családját ne kompromittálja. Egy alkalommal együtt mulattak. Reggelre azonban a fiatal embernek 200 forintot tartalmazó tár-

czája eltűnt, vele együtt a leány is. A fiatal ember tejlentést tett ellene, természetesen eredmény nélkül. Mig végre egyszer csak a Fiume kávéház előtt elcsípte a leányt, követelve tőle a 200 forintot. A leány tagadta előtte a lopást, valamint a főkapitányságnál is, a hová a fiatal embert követte. Ott azt a vallomást tette, hogy őt Vidéky Irénnek hívják és azt mesélte, hogy egy Király István nevű ember nevelte fel 2 éves kora óta. Ezzel bejárta az egész világot. Szeretett volna szabadulni tőle, de nem tudott, mert démoni hatalommal uralkodott fölötte. Mig végre ezen év tavaszán a fővárosba jöttek, a hol őt Király maga hagyta el. A rendőrség hosszabb nyomozás után kitudta, hogy a leányt Katona Teréznek hívják és lugosi születésű, 24 éves, római katolikus vallásu hajadon, a ki mint varrónő dolgozott a fővárosban.

A leány mindezt még a mult napokban megtartott tárgyaláson tagadta, váltig állítva, hogy ő Vidéky Irén. A tárgyalást, hogy tanukkal igazolják kiletét, elhalasztották és ma tartották meg.

Kihallgatásakor a lopással vádolt leány ismételte a régi mesét.

— Ismerete-e szülőit?

— Nem.

— Hova tette a pénzt?

— Elástam, de nem tudom hova.

Katona Lajos, a vádlott fivére, szemébe mondja a leánynak, hogy ő nővére neki.

— Nem igaz, nem ismerem magát.

— Dehogyan is nem ismerem, Teréz. Hisz Dettán voltál a nagybátyjánknál, 1891. évben Temesvárott találkoztunk, végül pedig itt a fővárosban, a hol varrónő voltál.

Még a többi tanuk is rávallottak, hogy ő Katona Teréz, de ő következetesen tagadta kiletét. A védekezés azonban nem használt, mert a törvényszék Katona Teréz néven elítélte Vidéky Irént lopás vétsége miatt 4 havi fogházra, a melyből 1 hó és 23 napot kitöltöttnek vett. Elítélte továbbá hamis név használatáért 30 korona pénzbírságra is. A Trilbyt utánozni akaró varróleány megnyugodott az ítéletben, a mely nyomban jogerőssé vált.

§ Helybenhagyott semmisségi

panasz. Fehérgyarmaton a Varga és Mátyás-Tóth cigány családot régóta gyűlölték egymást. Ez év április 27-én a Varga-fiúk különös ok nélkül behatoltak Tóthék viskójába, a hol Varga István, Varga Sándor biztatására, Tóth Annát botjával úgy ütötte fejbe, hogy az nyomban meghalt. Mikor pedig Tóth János hazaérkezett, a Varga-fiúk mostoha atyja, Horváth Ferencz, a ki időközben odaérkezett, félholtra verték. A szatmári törvényszék, mint esküdtbírótság, ezért Varga Istvánt halált okozó sulyos testisértés büntette miatt 2 évi, Varga Sándort halált okozó sulyos testisértés büntette és felbujtásért 2 évi és három hónapi fogházra, Horváth Ferenczet pedig sulyos testisértés vétsége miatt 6 heti fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védők semmisségi panaszt adtak be, melylyel ma foglalkozott a kuria szüneti tanácsa, a mely Varga István büntetését 2 évi és három hónapi fogházra emelte fel, míg Varga Sándor büntetését 22 hónapi börtönre szállította le.

A zsaroló munkás. Biehn János aszfaltgyáros ez évben számos névtelen levelet kapott, a melynek írója pénzt követelt tőle, azzal a kijelentéssel, hogy ha kérését megtagadja, mérges szigonyt fog vetni a hasába. A választ egy fővárosi lap apró hirdetései közé kérte feladni. Utolsó levelét egy hordárral küldte. Biehn kedvező választ adott: egy csomó bankjeggyel

terhelt borítékot adott át a hordárnak. Ezt azonban egy sereg detektív követte. Így kitűnt, hogy a zsaroló Kaszás Sándor munkás, a kit nyomban je is tartóztattak.

A mai tárgyalás alkalmával a vádlott beismerte tettét, védelmeül azt hozván fel, hogy munkanélküli állapotban a sok rémregény olvasása zavarta meg a fejét. A törvényszék zsarolás kísérletének vétsége miatt egy havi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Az állategészségügy államosítása.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratot küldött az összes hazai törvényhatóságokhoz, melyben kijelenti hogy az állategészségügyi, állattenyésztési és állatforgalmi érdekekből azt óhajtáná ugyan, hogy minden hatóság mellé oly számú m. kir. állami állatorvos lenne szakközegül kihelyezhető, hogy működésük az állatorvosi szolgálat akadálytalan menetét teljesen biztosítsa, egyelőre azonban számolni kell a körülményekkel, különösen pedig azzal, hogy megfelelő képzettségű állatorvos nem áll kellő számban rendelkezésére.

Ennél fogva a miniszter az állami állatorvosok számának meghatározásánál egyelőre a legszükségesebbre szorítkozik.

A miniszter úgy tervezvén az új rend beillesztését a közigazgatás szervezetébe, hogy minden törvényhatósági város területére beosztassék ugyan az I. fokú hatóság mellé egy városi magyar királyi állatorvos, ez azonban az egész város területén el kell, hogy lássa az összes teendőket. Egynél több orvost csak oda rendelhet ki, a hol azt akár a város határának kiterjedése, akár az állattenyésztés, vagy állatforgalom rendkívüli jelentősége indokolttá teszi.

A városok külön helyi állategészségügyi, vagy ezzel összefüggő érdekeik szolgáltatásában külön állatorvosokat is alkalmazhatnak. A város II. hatósága mellé ott, a hol a város egyuttal megyei székhely, nem ad be a miniszter külön állatorvost, hanem az ugynevezett székelő vármegyei törvényhatóság II. fokú hatóságának szakközegét, a városra nézve is megbizzza a teendők ellátásával.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter október elsejére kíván választ a törvényhatóságoktól, hogy az előmunkálatok idejekorán keresztülvihetők legyenek.

Az új törvény, mint értesülünk, jövő év közepe táján fog életbelépni.

— **A magyar sertések ellen.** Az osztrák belügyminiszter a Magyarországon uralkodó sertésvesz miatt a magyar sertéseknek Ausztriába való bevitelét több helyről tiltotta. Így a legújabb rendelkezés szerint Szepes vármegyének késmárki és szepes-szombati járásából, valamint Késmárk, Leibicz, Szepes-Béla és Poprád rendezett tanácsu városokból tilos a sertéseket Ausztriába szállítani. Ezzel egyidejűleg a Horvát-Szlavonország több részéből szállítandó sertésekkel szemben felállított tilalmat eltörölték. Így a Modrus-Fiume megyében levő novü, ogulini, shuni és voboskói járások, Varasd vármegyében az ivaneczi és zlatari járások, végre a Zágráb vármegyei samobori járás sertésállománya előtt az osztrák sorompó ismét megnyílt. Az osztrák belügyminiszter e rendelkezéseiről a magyar földmívelés-

ügyi miniszter most körrendeletben értesítette az összes magyar törvényhatóságokat. A főváros tanácsa pedig a körrendeleteket a városházán és az összes kerületi előljáróságoknál kifüggeszteti, hogy a közönség a tilalmakról tudomást szerezzon.

Időjárás.

Nálunk az idő ugyancsak a magas légnyomás hatása alatt derült és száraz és a hőmérséklet emelkedőben van. Jóslat: Tulnyomóan derült, száraz és meleg idő várható. Hőmérséklet: Budapest 17.1, Ó-Gyalla 16.0, Zágráb 15.5, Szeged 17.9, Kolozsvár 18.6, Bécs 16.8, Róma 20.3, Berlin 17.2, Páris 13.8, Szentpétervár 18.9.

Budapesti gabonatözsde.

Uj buzából tömegesen érkező ajánlatok nyomták az árakat. A lisztüzlet is kedvezőtlene és ezért a malmok nem igen vásárolnak drágább árakon.

Eleinte teljes tegnapi árakon, később alig tartott jegyzések mellett 37.000 mm. buza kelt el, melyből 2.000 mm. új buzára esik. A legmagasabb ár 8.20 K. volt, a legalacsonyabb ár 7 K.

Egyéb gaboneműek közül a rozs jól tartotta árát. Elkelt több tétel 6.75—6.95. zab 5.22 és fél, tengeri 6.40 koronán.

4 és fél órákor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza 1900. okt.-re	7.76—7.77
Buza áprilisra	8.09—8.10
Rozs 1900. okt.-re	7.97—7.98
Tengeri aug.-ra	6.18—6.20
Tengeri májusra	4.90—4.91
Zab 1900. okt.-re	5.30—5.31
Repce aug.-ra	13.40—13.50

Budapesti értéktözsde.

Az értéktözsden a forgalom napról napra kevesebb és kevesebb lesz. Az alapirányzat állandóan kedvezetlen, csendes marad. Míg a vezetőpapírok meglehetősen változatlanul tartják magukat és legfeljebb 1 koronával ingadoznak, addig egy-némely helyi érték nem igen bírja az üzletelenséget.

A helyi értékek piacán a forgalom csak a hanyatló Közuti vasuti részvényre szorítkozott.

Valuták és ércváltók változatlanok.

A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény	662.25
Magyar hitelrészvény	684.—
Leszámitoló	452.—
Rimamurányi vasmű,	516.50
Osztrák-magyar-államvasut	656.—
Közuti-vasut	598.—
Városi villamos vasut	289.—

Állatvásár.

Kőbányai sertés piac. Augusztus 8. Fialat nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 94—95 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klg.) 93—94 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 93—94 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgron felüli súlyban) 95—96 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronként 240 klgig terjedő súlyban) 93—94 fillérig. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

REGÉNYCSARNOK.

A szédelgők.

— Egy csodálatos történet. —

Irta: **Vacano E. M.** (26)

(Folytatás.)

Végre elérkezett mindkét muzeum megnyitási napja. Mindkét társulat tagjai igen izgatottak voltak.

Bosco már kora reggel cigarettázva haladt végig az utcákon s Pepperding egyik plakátjánál megállt, hogy azt elolvassa.

Alig kezdette meg az olvasást, midőn hirtelen elhalványult, a cigarettát félredobta s epés arcvonásokkal addid-addig olvasta a plakátot, míg elszédült s a falnak tántorodott.

Tizenöt perc múlva igazgatójának, Turtlenak szobájába lépett, a ki éppen akkor fürdött.

Oly csöndes volt Bosco, mint egy halott, de olyannak lázott is.

Mr. Turtle felugrott a kádból, mint Ádám, mikor a kigyót megpillantotta...

— Borzasztó! — kiáltá az öreg. Mr. Bosco mi baja van önnek? Beteg talán? Éppen ma, mikor muzeumunkat megnyitjuk!...

— Nyugodjon meg, mr. Turtle — mondá Bosco. — Ön nem fogja ma muzeumát megnyitni.

— Ember megőrültél? — ordítá mr. Turtle. — Én ne nyithatnám meg ma muzeumomat, mikor az a nyomorult Pepperding megnyitja. Hisz ez tönkretűntem jelentené!... S miért ne nyithatnám meg muzeumomat?!

— Egyszerűen azért, mert rosszul érzem magam, — vagy ha úgy tesszik, azért, mert nem akarok fellépni.

— Nem akar! — mondá gyöngéd hangon mr. Turtle és hizelegve átölelte őt. — Édes, szép Boscom, ez nem lehet komoly elhatározásod, Vegyél be egy pár erősítő csöppet és aztán feküdjél le, hogy jól kiizzadjad magad. De muzeumomat ma meg kell nyitnom! Akarsz előlegget?!

— Nem akarok semmit, — mondá Bosco s egy lépést tett mr. Turtle felé. — Hallgasson meg s ne vágjon hozzá olyan furcsa képet. Ma nem lépek fel egy millióért se. Ha pedig kényszerít, hogy fellépjek, úgy betegséget fogok a publikum előtt szimulálni s önt gyilkosoknak fogom vádolni. Ön olyan reklámot csinált nekem, hogy a közönség bálványoz engem. Mindenki tehát az én pártomon fog lenni és önt meg fogják linchelni. Ha tehát ön ma nélkülem nyitja meg a muzeumot, örökké lehetetlenné fogja magát tenni. Nyissa meg holnap a muzeumot, akkor én is fellépek s meg lesz még az a nagy előnye is, hogy New-York közönsége, a mely ma Pepperdinghez siet, holnap önhez fog rohanni, hogy összehasonlítást tehessenek a két társulat közt. A mai előadásra úgy sem számíthat telt házra. Megígérem önnek, hogy tehetségem szerint meg fogom zavarni Pepperdig mai előadását, úgy, hogy az egész saisonra lehetetlenné teszem. Tudja, hogy mindig betartom szavam! Nos, válaszszon...

Mr. Turtlenak természetesen nem volt választása.

Mit akart tenni?

Felöltözködött és plakátjaira egy czédulát ragasztott, a melyre a következő szavak voltak nyomtatva:

Miután új rendkívüliségek érkeztek, az előadásokat csak holnap kezdjük meg.

Bosco még délelőtt, mint közönséges polgárember Pepperding muzeuma elé ment. Egy alacsony kinaít vett az udvaron észre, a ki a pénztár előtt dobolt és bizonyos időközökben a következőket kiáltotta:

— Csak tessék besétálni urraim!

— Senora Consolacion hol található? — kérdé Bosco a társulat egyik tagjától.

— Első emelet 12-ik szám, — felelé a megszólított. — Ön hirlapíró?

— Igen, hirlapíró vagyok! — válaszolá Bosco nyugodtan.

— Tessék felsétálni!

Bosco eldobta cigarettáját s a lépcső felé sietett.

XI. FEJEZET.

Két elveszett.

A hely, a hol Senora Consolacion a bűvészt fogadta, egyszerű, igazi amerikai kényelmes vendégszoba volt.

Mr. Bosco az amerikai szokások ellenére, belépésénél kalapját levette s gavallérosan meghajta magát, így szólt: — Jó reggelt Senora!

— Jó reggelt! — mondá a nő.

Unalmas, beborult idő volt odakünn. Egyhangu eső mosta végig a sötét utcákat. Megszakítás nélkül oly bágyadtan s fáradtan esett az eső, mint mikor a bánatos emberi szív sir. Olyannak lázott ez a mai nap, mintha az egész világ ellenséges indulattal volna irántunk.

Senora Consolacion gyönyörű teremtes, eredeti kreolnő volt. Közönséges nappali ruhában fogadta Boscot.

— Ön hirlapíró, uram! — mondá, a nélkül, hogy alaposan megnézte volna fáradt, álmos szemével Boscot.

— Ön bizonyára azért jött, hogy meginterjovoljon? Sajnálom, de férfem, senor Hoves, jelenleg nincs ideháza. Talán egy óra múlva sziveskedjék ismét idefáradni...

— Köszönöm, Senora, — mondá Bosco. — Én nem Hovest, hanem önt keresem!

Ezt igen meleg hangon mondotta s a szép asszonyhoz lépett.

Mintha szellemet látott volna?! Ijedten meghátrált s ha az előbb halvány volt, most bizonyára olyan halvány lett, mint a halott. Szemei nagyra nyíltak s megbámulá Boscot. Fájdalmas kiáltást hallatott.

Felismerte.

Bosco nyugodtnak tetette magát bár bensőjében borzasztó háborút vívtak az érzelmek egymással.

Flegmatikusan egy székre ült s a következőket mondá:

— Most Bosconak hívnak és mr. Turtle társulatához tartozom. Csak ma tudtam, hogy maga is egyik komédiánsnője ennek a bódének. S úgy gondoltam, hogy kollegiális tiszteletet teszek magánál, miután már oly nagyon régen láttuk egy mást.

Reszketve dőlt vissza a kreoln székére és csak Boscot nézte. Ki mondhatatlan félelemmel tekintet rá. Nem volt ez a gyűlölet vag szemrehányás kifejezése, hanem csa bocsánatkérés.

Ugy látszott, mintha előre sejtette volna a viszontlátást. Vag pedig régen kívánczolt Boscot lát hatni. Ennek ideje most elérkezett

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

(Csütörtök, augusztus 9-én.)

Föv. nyári színház.

S z u l a m i t.

Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti Szinkör.

A k o l d u l ó b a r á t

és a

megvadult szabó.

Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia Színház.

Kisfaludy-Színház.

A viczeadmirális.

Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Millöcker Károly. Fordították Makai Emil és Kövesi Albert.

Kezdeté fél 8 órakor.

Előleges értesítés!

Tisztelettel értesítjük úgy a székesfőváros, mint a vidék t. magyarhonos gyárosait — gyár- és ipartelepek vezetősegeit — az önálló kis- és nagyiparos urakat és kereskedő-czégeket, miszerint ipartermékeik, gyártmányaik és áruik minél ismeretesebbé, keresettebbé és népszerűbbé tételére f. év augusztus hó 15-étől kezdve rendkívül olcsó, tehát előnyös díjszabással, egy félévi és egész évi időtartamra **„Kereskedelmi és Iparkalauz”** czimen a legmagyarabb s aránylag a legolcsóbb lapban, a **„Magyarság”** közgazdasági rovatában szakszerű leírás mellett terjedelmes hirdetést nyitunk meg. Ugyanezen díjszabásért készséggel közvetítünk hozzájuk, a magyar fogyasztóközönség köréből, minden megrendelést és versenyajánlatot.

Jelszavunk és üzleti törekvésünk: a magyar ipartermékek minél nagyobb arányú kínálatát és keresletét fokozni és ezáltal hazafias missziót is teljesíteni!

A hirdetések felvételét kiadóhivatalunk és annak megbízottja eszközli. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk. Tisztelettel

a **„MAGYARSÁG”**

kiadóhivatala.

Budapest, IV., Vármegye-utca 11—13.

Magyar királyi államvasutak.

15066./III./900. szám.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Herkulesfürdői pályaudvari vendéglő-bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat nyitattik.

A bérlét 1900. október hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított

három éven át, vagyis 1903. évi szept. hó 30-ig. A pályavendéglőben bérlőnek következő helyiségek fognak rendelkezésére bocsáttatni.

Lakása a felvételi épületben, az alapépületben 1 szoba, egy konyha, egy kamra, továbbá egy pincze, egy különálló jégverem, a hozzátartozó faszín és istálló, Bérlőnek megengedtetik, hogy az I. és II. oszt. váró- és étteremben ételeket és italokat elárulhasson, megjegyzetük azonban, hogy ezen, az utazó-közönség czéljaira szolgáló I. és II. oszt. váró- és étterem bérlése adva nem lesz.

Az egykoronás bélyeggel és «Ajánlat a m. k. államvasutak fennkirt Herkulesfürdő állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére» felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nem különben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1900. évi augusztus hó 29-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános igazgatási osztálya főnöknél (üzletvezetési palota I. em. 21. ajtó.) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtő-pénztáránál 1900. augusztus hó 22-én déli 12 óráig személyesen leteendő, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a bpesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régeb, a névértékét meg nem haladó napi árfolyam, csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben betett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályába a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek, s végül olyanok, melyekre nézve az aláírt bánatpénz le nem tétel: figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1900. június hó.

Az üzletvezetőség.
(utánnomás nem díjazatik)

WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapest, IV., Vármegye-utca 11—13. (saját házában).

Telefon 1007. sz.

Telefon 1007. sz.

Magyar szentkép-iparvállalat.

Képes műmellékletekkel

vagy sima szedéssel ellátandó

díszmunkák,

könyvek és egyéb apró nyomtatvány
izléses, jutányos és gyors elkészítésére
vállalkozik.

Dusan felszerelt könyvnyomtató osz-
tályához elsőrendű rajzolóval bíró

lithographia

járul, melynek képességéről számtalan
falragasz és rajz is tanuskodik.

Lithographiai műintézet.

MAGYAR SZENTKÉP-IPARVÁLLALAT.

A magyar ipar ez ágának hazánkban valláserkölcsei és fontos közgazdasági jelentősége van. Ha a külföldre szivárgó összeg a hazai gyártmányért itt marad: vagyont mentünk meg az országnak; idegen ajku hiveink pedig magyar tárgyú szentképek birtokába jutnak.

Ez eszme által buzdíttatva **Roskovics Ignác** festő-művésznünknek a budai királyi palota Szent-István terme diszül festett és több más eredetie sokszorosítási jogát megszereztük s a sorozat elseje gyanánt, nagy és kis formában

SZENT ERZSÉBET, SZENT MARGIT,
továbbá, **Zichy Mihály** egyik remekműve eredetije után,
SZÜZ MÁRIA és szülői

képeit adjuk, színes és fekete nyomásban.

Ezeket követi ugyancsak Roskovicsnak a Mária-radnai templom oltárképeül festett

„ANGYALI ÜDVÖZLET” (Ave Mária),
továbbá ugyanannak

SZENT LÁSZLÓ és SZENT IMRE
képei és

SZENT ISTVÁN csoportképe.

A nagy képek 32 1/2 cm. széles és 50 cm. hosszúak és fali diszül szolgálnak, a különböző méretű kisebbek pedig imakönyvbe valók.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel készséggel szolgál

A kiadó: **WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
Budapest, IV., Vármegye-utca 11—13. (saját házában).

Legszébb
alkalmi
ajándék!

Kedvezmény

Gyönyörű
kivitel!

„MAGYARSÁG” előfizetőinek.

A ki a **„MAGYARSÁG”** kiadóhivatalába

egy fényképet küld

5 forintért kap egy életnagyságu

gyönyörű kivitelű **platin-arczképet** pompás kartonon,
50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.

**Vidékre, csomagolással és díjmentes
szállítással 5 frt 60 kr.**

Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre
beküldendő, a másik fele utánvétellel (Budapestben az
átvételnél) lesz kiegyenlített.

Feltűnő
olcsóság!

„Magyarság”

kiadóhivatala

Budapest, IV., Vármegye-utca 11—13.

Legalkalmasabb
meglepetés!

Kiadóhivatal:

IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:

IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címzet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések félévetnek a kiadóhivatalban, IV., Vármegye-utca 11-13.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okirásokat mellékelni, mert ertük semmiféle felelősséget nem vállalhatunk. — Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jelleges hirdetéseknel a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Kis Hirdetések

félévetnek a

kiadóhivatalban

IV., Vármegye-utca 11-13.

Allást keresők

és

munkaadók,

vevők és eladók,

bérlők

és

bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

„MAGYARSÁG”

„Kis Hirdetések”

rovatában.

A kis hirdetésekbe a cím-

met és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül.

!!! Minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül!!!

Eladó

egy egészen jó karban levő csinos szövet-diván. Dob-utca 89. földszint ajtó 4. 7516

MINDENKI

rendelje meg a század leg-hasznosabb könyvét: a

Kereskedelmi Vegyészeti.

A Kereskedelmi Vegyészeti nélkülözhetetlen

mindeu gyáros, fűszer- és vegyeskereskedő, szatócs, illatszerező, gyógyszerész, orvos, föld- és szőlőbirtokos, kertész, czukrász, korcsmáros, vendéglős, pálinkamérő, fodrász, asztalos és egyáltalában minden kereskedő, iparos és minden intelligens egyénnek.

Utmutatásai nyomán bárki tekintélyes mellékjövetelemre tehet szert.

Keresetnélküli egyéneknek könnyű és becsületes munka árán biztos és kényelmes keresetforrást nyújt.

Tanításai nyomán minden háztartásnál óriási megtakarítások érhetők el.

A könyv legújabb kiadása 2 korona 40 fillér, vidékre portómentes beküldéssel 2 korona 75 fillér kedvezményes árárt megrendelhető a

„MAGYARSÁG”

kiadóhivatalban Budapest,

IV., Vármegye-utca 11-13.

Pénzkölcsönt

kötelezvényre, több évi lefizetésre, katonatiszteknek (házassági óvadékra és óvadék czéljából is), nyugdíjasoknak, hivatalnokoknak, minden hitelképes egyének előleg nélkül kieszközöl a Pénzügyi Merkur Budapest, Király-utca 30. (Válaszbélyeg).

Portási

állás keres azonnali belépésre ügyes és megbízható férfi. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 5321

A legnagyobb hasznos hajtó

közszükségleti tárgy előállításához 6000 koronával társ kerestetik. Sikeres járó közvetítés 50 koronával díjaztatik. Czim a kiadóhivatalban. 7515

257 hold.

Szilágy megye, jó birtok, terméssel, 24.000 frtért eladó, vételhez 3000 frt engedmény. Kuchta Dániel Tiszolcz. 7498

Női ruhát

olcsón készítek házánál. Beniczik Juliska, Kisfaludy-utca 16., I. em. 11. 5112

Tenyész-sertés,

szőke, kisjénői faj, négy darab nemes kannel 40 db, a tenyésztés felhagyása miatt eladó. Ugyanott 150 db süldő is. Czim a kiadóhivatalban. 5322

200 koronát

fizetek közbenjárás díjat annak, ki nekem, egy nyugd. gazdasági főtisztnek nagyobb házban gondnoki állást közvetít. Czimem megtudható a kiadóhivatalban. 5336

4 frtért szétküldök

vidékre utánvétellel, a meddig a készlet tart, egy maradék 3 méter elszakíthatatlan férfiruha-szövetet mindenféle színben, egy teljes férföltönyre elegendő. Lichtmann Sándor Budapest, Csömöri-ut 27/R. Maradékokból minták nem küldhetők.

Okmányszerző Vállalat!

Menyasszonyok. Völégények.

Az Orsz. Esketésű Ügyvivőség Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz., mindenféle okmányt megszerez. Keresztülviszi és elvállalja a házassági díspenzációkat, névmagyarosítást, mindenfajta tiszti és katonai ügyeket, utlevél, állampolgárságot, örökbe fogadási ügyeket és különböző engedélyek megszerzését jogtanácsosa segítségével. — Beszerzi a házasságkötéshez szükséges összes okmányokat, engedélyeket, elvégzi a kihirdetés körüli utakat. Amerikai s minden külföldi megbízásokat lebonyolít. Ügyvivő: Kisteleki J. Szegegyeknek ingyen áll rendelkezésére a vállalat.

Érettségire való magán előkészítés

VI., Andrássy-ut 51.

Előkészítés gymnasiumi, kereskedelmi érettségire, ugyszintén

polgári iskolai vizsgálatokra.

(Ugy helyben mint vidéken.)

Felvilágosítást szívesen ad és programot bérmentve küld.

Tisztelt reakció és Közvélemény!

Talpra magyar! fel, futbalra!
Politika fordul balra!
Osztrák közönség már ósdi,
Segít a labda-rugósdi!

Istók a mester a match-en,
Német Miska hanyatt recscsen,
Istók lesz nemzeti sportod, —
Akkor lesz a magyar boldog!

Bolond Istók.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„BOLOND ISTÓK”

humorisztikus képes hetilapra.

A „Bolond Istók”, a legnagyobb és legdiszesebb magyar élelclap, új évtől huszonharmadik évfolyamban jelenik meg.

Előfizetési feltételek:

juliusztól szeptember végeig 4 korona.
juliusztól december végeig 8 korona.

Előfizetések, legczélszerűbben posta-utalvánnyal, a kiadóhivatalnak küldendők: Budapest, Egyetem-utca 4.

Felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani sziveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen.

A Bolond Istók kiadóhivatala.

Nyomatott a kiadótulajdonos Werbőczy könyvnyomda részv.-társ. körforgógépén.

Budapesti

LÓVERSENYEK

Kezdetük mindig délután 3 órakor.

Belépti jegy naponkint:

I. osztály (Passepartout) uraknak	10 K
I. » » hölgyeknek	6 K
I. » » katonatiszteknek	6 K
II. » » urak vagy hölgyeknek	2 K
Állóhely a versenypálya közepén	60 f.

Az augusztusi 10 napra:

I. osztály (Passepartout) uraknak	80 K
I. » » hölgyeknek	40 K
I. » » katonatiszteknek	40 K

A külön elkerített fogadási helyre (a bookmakerek körébe) belépti jegy mind a 10 napra 60 K. A totalisateurokhoz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabad bemenet. — Villamos vasutak egész a helyszinig közlekednek. — Katona-zene és frissítő-helyek minden osztálynál.

Katona-ügyekben és fegyvergyakorlati ügyekben

vonatkoznak a tiszturakra, egyéves önkéntesekre, a legénységi állományra, vagy állítás-kötelesekre és reklamációknál leggyorsabban és leglelkismeretesebben jár el a

katonaügyi iroda

BUDAPEST,

VII., Kerepesi-ut 6. szám a.

Tulajdonos:

Dominke János cs. és kir. százados.

Elvállal mindennemű épületmunkákat, házak jókarban tartását, csekély átalányösszeg mellett.

Költségvetést díjtalanul készítenek.

Schönfeld József
Építet. és műalkatos.

Gyár:
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 54.

Gazdasági gépek szabványú kijavítása.

Költségvetést díjtalanul készítenek.

Bőrbántalmakat, vérbajokat, idegbetegségeket és gyengeségi állapotokat alaposan gyógyít

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista

oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménnyel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában. **Biztos siker folytán honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék.**

Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körut 12., I. em.

Bejárat a léposónél. Külön váróterem.

Rendel: d. e. 9-3-ig, este 5-8-ig.